

Rezultati Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke za Virovitičko – podravsku županiju

(Results of National Breast Cancer Screening Programme in Virovitica-Podravina County)

Darija Petrovčić, Miroslav Venus, Tomislav Šokec

Zavod za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko - podravske županije

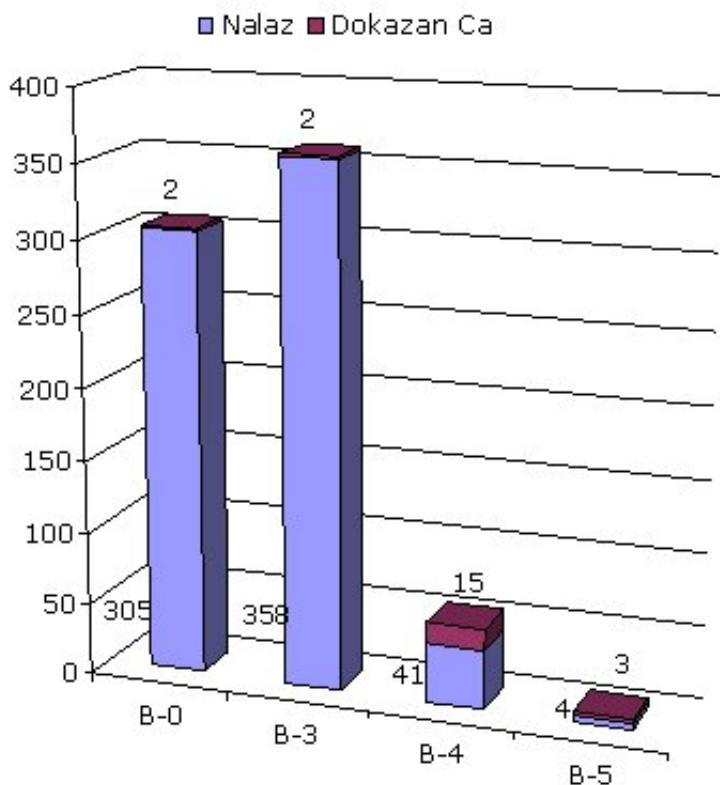
Program se u Virovitičko-podravskoj županiji počeo provoditi u listopadu 2006.g. Usprkos neekipiranosti, tj. nepostojanju liječnika u Djelatnosti za zdravstvenu statistiku i socijalnu medicinu koji bi obnašao funkciju koordinatora, te usprkos činjenici da u županiji imamo samo jednu mamografsku jedinicu, ovaj Program se bliži svome kraju te ćemo u listopadu ove godine završiti sa prvim krugom pozivanja žena. Spremni smo i za slijedeći krug.

Od 2006.g. do danas skriningom su obuhvaćene žene u dobi 50-69 godina kojih je ukupno na području županije 12 470. Nije još obuhvaćeno samo 1947. godište, tako da je od 11 828 predviđenih žena pozvano 11 600 ili 98 %. Ukupno je do sad mamografski pregledano 4 780 žena. Kako je i bilo za očekivati, odaziv je dosta loš u starijim godištim, 1937.-1940. i iznosio je 32-35%, dok se u mlađim godištim ne spušta ispod 45%. Prosječan odaziv za sve dobi iznosi 41,21%.

	Predviđenih	Pozvanih	Odazvanih	Sumnjivih (B4 i 5)	Karcinoma (među snimljenima)
Broj	11 828	11 600	4 780	45	22
Udio (%)	100	98,07	41,21	0,94	0,46

Međutim, ako u obzir uzmemo i žene koje su obavile mamografiju jer ih je uputio njihov liječnik i one koje se samoinicijativno periodički pregledavaju te su pregled obavile prije našeg poziva, te one žene koje se liječe od karcinoma ili drugih bolesti dojke pa su pod stalnom kontrolom, tada se obuhvat diže na 54,81 %. To još uvijek nije željenih 70%, no nadamo se da će daljnjim radom i to biti dostignuto. Gotovo od samog početka od pomoći nam je i mamografska jedinica u Našicama koja ja preuzela naše žene sa istočnog dijela županije, točnije sa područja Orahovice, Zdenaca, Crnca i Čaćinaca, koje i inače gravitiraju prema Našicama. Tamo je pregledano 512 žena što je 10,7% od ukupno pregledanih žena.

Među pregledanim ženama 6,4% dijagnosticirano je kao B-0, 59,9% kao B-1, 25,2% kao B-2, 7,5% kao B-3, 0,9% kao B-4 a 0,08% kao B-5. Otkrivenih karcinoma je ukupno 22 i to među onimakoji su na mamografiji dijagnosticirani kao B-0 2 karcinoma, B-3 2 karcinoma, B-4 15 karcinoma, B-5 3 karcinoma (graf 1). Većina tih žena je operirana i provodi daljnje liječenje.

Velik dio poziva vrati se zbog netočnih adresa, dok dio žena privremeno ne živi u Hrvatskoj tj. prijavljene su u Hrvatskoj pa su tako obuhvaćene Nacionalnim programom a zapravo već godinama žive u nekoj od susjednih država. Neke su žene sa popisa Programa u međuvremenu umrle. Dosta je onih žena koje ne žele na pregled jer se smatraju starima, ne žele znati da li su bolesne, dobro se osjećaju pa nije potreban pregled, ne mogu naći prijevoz.

Na žalost velik je broj žena koje se uopće nisu javile. Sa takvima smo pokušali stupiti u kontakt ponovnim pozivima i telefonski, a za onaj dio koji nismo uspjeli pronaći zadužena je patronažna služba.

	Pozvano	Obavila pred <12mj.	Ca u obradi	Drugi razlozi	Ne želi	Umrle	Nisu se javile	Netočne adrese	Nisu u RH
Broj	11 600	720	87	120	290	129	4157	1050	228
Udio	100%	6,25%	0,7%	1 %	2,5%	1,1%	35,8%	9,1%	2%

Ne možemo utjecati na broj žena koje su obavile mamografiju pred 12 mjeseci ili se liječe od karcinoma ili druge bolesti dojke, niti možemo utjecati na broj žena koje su umrle, iako bi bilo dobro da se popisi iz Programa ažuriraju. Dosta je teško promijeniti mišljenje žene koja je odlučila da ne želi ići na mamografiju. Sa dijelom onih koje se nisu javile na poziv, a tih je najviše, uspijemo stupiti u kontakt i dogovorimo mamografiju u novom terminu. Kod netočnih adresa smo nemoćni kao i kod onih koje su prijavljene u RH ali žive negdje drugdje.

Mislim da je najbolji instrument u promicanju preventivnog programa kao što je ovaj, podizanje razine svijesti o problemu koji se nastoji riješiti. Kada do svake žene putem novina, radija ili televizije dođe informacija o učestalosti i smrtnosti od raka dojke, poboljšat će se i odaziv. Osim na lokalnoj razini po ovom pitanju svakako treba raditi i na nacionalnoj razini.

Literatura:

1. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Incidencija raka u Hrvatskoj. Bilteni br. 1-30. Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zagreb, 1983-2007.
2. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Zdravstveno – statistički ljetopis 2006. Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zagreb, 2007.
3. Republika Hrvatska. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi. Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke. Zagreb, lipanj 2006.

Kontakt:

Darija Petrović, dr.med. spec.epidemiolog

Zavod za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravske županije
33000 Virovitica, Gajeva 21
Tel: 033/727-031 Fax: 033/727-032
e-mail: epidemiologija@vt.t-com.hr